

A VTVB MŰVELŐDÉSI, IFJÚSÁGI ÉS SPORT
OSZTÁLY BESZÁMOLÓJA AZ 1984-1988 KÖZÖTT
VÉGZETT IFJÚSÁGPOLITIKAI MUNKÁRÓL

Előadó: MADARAS ANNAMÁRIA,
művelődési, ifjúsági és sport
osztály vezető

Tisztelt Ifjúsági Parlament !

Kedves Fiatalok ! Kedves Vendégek !

A Minisztertanács 1035/1987.(V.31.) sz. határozata és az Állami Ifjúsági és Sporthivatal elnökének 2/1987.(V.31.) ÁISH sz. rendelkezése hatodik alkalommal határozta el az ifjúsági parlamentek összehívását. A parlamentek célja, hogy fórumot teremtsen a dolgozó fiatalok számára az érdekeiket szolgáló állami intézkedésekre, az érdekeiket sértő jelenségek kiküszöbölésére, problémáik megoldására. Ezen túlmenően a parlamentek alkalmat adnak a tájékozódásra, a fiatalok mozgósítására az előttük álló feladatok jobb elvégzése érdekében.

Városunk és a városkörnyéki települések művelődési dolgozói számára a Veszprém Megyei Tanács VB. Művelődési Osztálya Intézkedési terve alapján a korábbi hagyományokat folytató összevont parlamentet rendeztünk, amelyre az illetékes KISZ és szakszervezeti testületekkel egyetértésben a 32 év alatti fiatal dolgozókat hívtuk meg.

Az előkészületi munkálatok során felhívtuk a munkáltatók figyelmét, a parlamentet megelőző munkahelyi elbeszélgetések megtartására. Tudomásul vettük és örömmel köszöntöttük azt is, hogy Berhida nagyközségben a pedagógusok a községi tanács ifjúsági parlamentjén vettek részt, ill. azt, hogy az ösküi kollegák saját ifjúsági parlamentet tartottak.

Az 1984. októberében összehívott ifjúsági parlament szerteágazó feladatokat jelölt meg a művelődésben dolgozó munkahelyi vezetők, valamint a művelődési szakigazgatás számára.

Az 1984-ben kitűzött feladatok, az 1984. októbere óta eltelt három és fél tanév ifjságpolitikai munkájáról az általános tanulmányi felügyelet tapasztalatai, a munkahelyi vezetők beszámolóí, valamint a Pedagógusok Szakszervezete területi ifjúsági tagozatának vezetője által 1987-ben készített elemzés alapján számolunk be.

Tisztelt Ifjúsági Parlament ! Kedves Vendégek !

Az elmúlt három tanévben a város és környéke oktatási, közművelődési intézményeibe eltérő számban érkeztek szakképzett pályakezdők, már néhány éve dolgozók, vagy más pályáról váltó fiatalok, képesítés nélküliek. Jelenlegi arányukat a melléklet mutatja.

Az oktatási intézmények vezetői, szakszervezeti és ifjúsági mozgalmi tisztségviselői - az intézményi hagyományoknak megfelelően - gondoskodnak az érkezők fogadásáról. Az idei tanévig ünnepélyossé tették az eskütételt, s többen - nem értenek egyet azzal, hogy ez megszűnt.

A kezdő és új nevelők hagyományos városi fogadását a szakszervezet és a Pedagógus KISZ-Bizottság aktív segítségével, társadalmi és politikai szervezetek támogatásával sikerült a régebbieknél emlékezetesebbé tenni. Igaz ez még akkor is, ha a meghívás nem jut el időben, mindenkihez, s akkor is, ha nem mindenki hallja meg a hívást.

A pályát kezdők, ill. a néhány éve tanítók szaktárgyaikat, a szak-kollégiumuknak megfelelő tantárgycsoportokat tanítják szívesen, a képesítés nélküliek is ehhez vonzódnak, a napközis beosztást csak nagyon kevesen tartják szakképzettségüknek megfelelő munkakörnek.

Általános - és sok szempontból érthető is - az idegenkedés a napközi otthoni beosztástól, ezen a nevelési területen elég kevés a dolgozók sikerélménye. A napközis nevelőmunka vonzóbbá tétele érdekében várjuk a fiatalok alkotó elgondolásait is.

Általános hagyomány, hogy a kezdő és kevésbé tapasztalt kollegákat gyakorlottabb társaik patronálják, vagy szerződéses keretben, vagy az intézmény szervezeti és működési szabályzatában, munkatervében meghatározott egyéb módon. Ez érvényes a szakképzetlen fiatalokra is. A patronálás a szorosán vett szakmai segítségen túl kiterjed az intézmény hagyományainak megismertetésére, kisebb-nagyobb emberi gondok oldására, általában a beilleszkedés segítésére.

Tervszerű a kezdő szakemberek segítése a szaktanácsadók részéről is, ugyancsak tervszerű a vezetők ellenőrző-értékelő figyelme is.

A szakmai gyarapodást - többek között - az iskolarendszerű, tanfolyami keretű továbbtanulás szolgálja, amelyet különbözőképp támogatnak a munkáltatók, s különbözőképp igényelnek a fiatalok.

A gimnáziumra építve városi szinten megszerveztők a szakképzetlenek felvételire készítését az 1985/86-os tanévben. Igyekeztünk és energiánk nem járt sikerrel. A megjelenés fegyelmetlensége a felvételik eredménytelensége miatt ezzel a formával felhagytunk, s nem is látunk

esélyt arra, hogy az újraindítás enyhítene gondjainkon. Ez is olyan terület, ahol a fiatalok alkotó kezdeményezése, öntevékenysége talán jobb eredményeket hozna.

Általában elfogadják a kezdők és a gyakorlatlanabb kollegák a munkaközösségi keretben folyó szakmai továbbképzéseket. Úgy véljük, hogy ezek színvonalára, eredményességére vonatkozó kritikájuk helytálló, a színvonalemelzés igénye jogos. A fiatal diplomások döntő többsége szakmailag-szaktárgyi ismereteit tekintve felkészült, elméletileg tisztában van a pedagógushivatás követelményeivel. A gyakorlat megszerzése azonban hosszadalmas. Nem elsősorban a hozzáálláson múlik a késedelem - bár akadnak lezserek is -, hanem részben a felsőfokú képzés és az átlag-gyakorlat közti eltéréseken, valamint a térségünkben általános többletmunkakényszeren.

Talán ez utóbbival is magyarázható, hogy sokan "elidőznek" a mindennapi feladatok megfelelően igényes végzésével, s kevés kivételtől eltekintve elzárkóznak az önmegvalósítás magasabb fokaitól, nem munkál bennük kolló mozgatóerővel az előrelépés igénye, szándéka.

Az objektív nehézségek (munkatcher, az önálló életvitel kialakításával járó nehézségek; anyagi gondok, nincs kire hagyni a kisgyermeket, stb.) sem indokolják azonban, hogy nem kap kellő szerepet fiatal pedagógus sem a belső igényen alapuló szellemi pezsgés, a hétköznapi szükségletét meghaladó önképzés, a művelődésnek olyan formája, mint a klubélet, (értelmiségi, pedagógus, stb.), az alkotópályázatok.

A fentiekből is következik, hogy még mindig nehézkes térségünkben a fiatalok vezetővé nevelése, jóllehet káderterveinkben szerepelnek. Állításunkat nem cáfolja az sem, hogy a beszámolási időszakban került néhány kollegánk városi, megyei vezető úttörőmozgalmi posztra, s hogy fiatalodott valamelyest az úttörőcsapat-vezetők közössége. Ugyanakkor egy óvoda élére került fiatal óvónő, egy közművelődési és egy sportintézmény élére harminckét év alatti fiatal.

Az 1984 ősze óta munkába lépők a munkakörülmények stagnálását, esetleg lassú javulását élhették át. Kivétel ezalól a tési iskola, az új városi könyvtár, ill. a földrengés után megújult berhidai-peremartoni oktatási létesítményhálózat. A karbantartó, felújító, bővítő munkák és a beszerzések ellenére sem maradéktalanul derűs munkahelyek az óvodák, iskolák, közművelődési létesítmények. Sok szemléltetőeszköz csak vágyálom, lassan gyarapszik a könyvtár, holyszűke miatt még terheli a kétműszak három nagy városközponti iskolában, stb. Mindezek a körülmények egyformán fárasztják a fiatalokat és a kevésbé fiatalokat. Éppígy fárasztó a szak-

képzetlenek magas aránya. Nem bántószándék beszél belőlünk, amikor erről szólunk. Tisztában vagyunk azzal, hogy rászorulunk munkájukra, s azzal is, hogy döntő többségüket tiszteletre méltó igyekezet, megfelelni akarás vezérli. Nem irigyeljük, hogy munka mellett készülnek a felvételire, s tanulnak azok, akiknek ez sikerült. Szakmai szempontból mégis az kívánatos, hogy arányuk csökkenjék. Sajnos az utóbbi évek tendenciája épp ellentétes. Hiába hirdetjük meg az üres állásokat, hiába egyezkedtünk a logalacsonyabb bértételek megemeléséről az intézményvezetők körében, a munkaerőmérleg nem kiegyensúlyozott. Feszültségek forrása a városon belüli mozgás is, de még zavaróbb, hogy különféle okokból magasabb a távozó, mint az érkezők száma.

Az is tény, hogy egyelőre nem sikerült helyi ösztöndíj létesítésével segíteni a szakképzettek létszámának emelését. Az ösztöndíj-létesítés ki-munkálása - városi szinten - ezévi feladatunk.

A fiatalok munkavégzését, életkörülményeik alakulását bérhelyzetük nagymértékben befolyásolja. E téren elég nagy különbségek vannak az egyes gazdálkodó egységek között, s nehéz az eltérések közelítettése, az önállóság megsértése nélkül. Erre nemcsak a források szerények, hanem a jogcimek sem egyformák.

A bérfejlesztésről, jutalmazásból a fiatalok nem maradnak ki, a bérükhöz viszonyított százalékos juttatások meghaladják a középmezőnyt és a nyugdíj előtt állókat. Az összes igyekezet ellenére sem magas fiataljaink jövedelme, s külső segítség nélkül nem képesek munkáltatóink a bérrendszer jelenlegi változásaival és a személyi jövedelemadó hatásával megbirkózni.

A fiatalok közérzetének meghatározója a letelepedés, az önálló lakás megteremtése. Ezen a téren városunk és a környező települések az átlagosnál jóval előnyösebb helyzetben vannak.

A városban változatlanul biztosított a jogos pedagógus-lakásigény soronkivüli kielégítésének lehetősége. Tekintve azonban, hogy a beszámolási időszakban lelassult - jelenleg is áll - a tanácsi és az OTP-s lakásépítés, a fiatalok nem, vagy nem azonnal jutnak a kényelmesebb, komfortosabb lakásokhoz. A türelmetlenséget tehát jogtalanak tartjuk.

A városkörnyéken is nőtt a szolgálati szobák, szolgálati lakások - Berhidán a bérlakások - száma, s mindenütt találkozni erőfeszítésekkel a lakásfelújításra, korszerűsítésre. Ennek eredményei azonban még nem mindenhol szembeötlőek, így nem is mindig megnyugtatók.

Annak ellenére, hogy munkáltatói támogatást is kapnak az önerőből vásárlók, építők, a saját otthon megteremtése erőn felüli vállalkozás, ami családi támogatás (szülők) nélkül csak elvétve valósítható meg. A megemelkedett árú szolgáltatások miatt sokan még a tanácsi bérlakás birtokba vételéhez is segítségre szorulnak.

Az önálló élet és munka kezdése sok energiát köt le, mégsem magyarázza egyértelműen a fiatalok általában alacsony közéleti érdeklődését. Bár széleskörű a mozgósítás a lakóhelyi, várospolitikai fórumokra, a részvétel igen alacsony. Pedig fiataljaink jelentős részét érdeklik a társadalmi, politikai kérdések, nyitottak korunk jelenségei, változásai iránt.

Aktivitásuk azonban gyakorta elakad a kritikai megnyilatkozásoknál, s nem nyilvánul meg a gyakorlati tevékenységben.

Néhány látványos akció sikerén túl úgy tűnik, hogy alábbhagyott a fiatalok KISZ lelkesedése, mozgalmi tevékenysége is, vagy csak rosszul működnek az információs csatornák! Az új Pedagógus KISZ-Bizottságnak javasoljuk, hogy tekintse át és minősítse a pedagógus alapszervezetek és a Pedagógus Klub munkáját, s kérjük, segítsen a mozgalmi munkában rejlő tartalékok kiaknázásában.

A város szabadidős - művelődési, sportolási - lehetőségei számottevően gyarapodtak az elmúlt két évben. Kedvező fogadtatásra talált a fiatalok körében a megváltozott színházi, zenei élet, s a Várpalotai napok hagyománya. Kevesebben vannak a helyi lehetőségeket leértékelők, bár az objektív nehézségek és - esetenként - a kényelem még sokakat visszatart az aktív kikapcsolódástól.

A városkörnyék ebből a szempontból hátrányosabb helyzetben van. A helyi lehetőségek szűkösek, s ha már ki kell mozdulni, vonzóbb a nagyobb város, valamint a főváros. Ezek a kimozdulási törekvések biztatóak, eredményesek.

Megfontolandó igénye a térség fiatalságának, hogy az iskolai tornatermek és a Városi Sportcsarnok gyakrabban legyen nyitva előttük, s legyen, aki felkarolja egészségmegőrző, egészségnevelő elképzeléseiket is. Ugyancsak jogos igény, hogy a fiatalok - egyedülállóak, ifjú házaspárok, kisgyermekesek - nagyobb arányban részesüljenek az üdülés örömeiben.

Az általános felügyelet ellenőrzései során úgy tapasztalta, hogy intézményvezetőink komolyan veszik az ifjúsági törvényből, az ifjúsági parlamentek intézkedési terveiből fakadó feladataikat. Nem találkozunk a kötelezettségeket szándékosan kerülő, vagy megszegő magatartással, legfeljebb az objektív tényezők gátló hatásaival.

Úgy látjuk, hogy türelmesek a fiatalokkal, keresik a gyakoribb eszmecserék lehetőségeit, segítik a problémák őszinte feltárását, megoldását.

Mind az intézményvezetők, mind a művelődési osztály igényli a fiatalok képviselőinek alkotó jelenlétét a közoktatás-közművelődés lényeges döntéseket előkészítő fórumain.

Tisztelt Ifjúsági Parlament !

A művelődési osztály beszámolója természetesen nem érinthetett minden feladatot, amely az ifjúsági törvény oktatási-közművelődési intézményekben való végrehajtást szolgálja.

A beszámolóban elsősorban az osztály számára kiemelt tennivalókat vettük számba, azokat amelyeket az irányító-ellenőrző-értékelő felügyeleti munka során megítélésünk szerint teljesítettünk.

A két parlament közötti ifjúságpolitikai munkáról akkor kapunk teljes képet, ha a jelen parlament képviselői kiegészítik - vagy ha szükséges, módosítják a beszámolóban elmondottakat.

Mielőtt erre sor kerül, szükséges felhívni a figyelmet az ágazat előtt álló fontos feladatokra.

Ismeretes valamennyiünk előtt, hogy a gazdasági helyzet nem tesz lehetővé látványos extenzív fejlődést. Közoktatásunk, közművelődésünk belső tartalékait kell kiaknáznunk ahhoz, hogy eredményeinket szinten tarthassuk, é kulturális értékteremtéssel szolgáljuk a társadalmi-gazdasági haladást.

Figyelmünket az új oktatási törvény és végrehajtási rendeletei, valamint a közelmúlt művelődéspolitikai határozatai által megindított folyamatok továbbfejlesztésére kell összpontosítani.

A fiatalok aktív részvételére számítunk az oktatási intézmények helyi nevelési rendszerének kimunkálásában, az intézményi önállóság és demokrácia megvalósításában.

Az óvodákban a fejlettséghez igazodó beiskolázás megfontoltabb előkészítése, az általános iskolában a maradéktalan alapozás, a középiskolákban a megnövekedett létszámú korosztályok hatékonyabb képzése igényli a fiatalok alkotó kezdeményezését, kísérletező kedvét.

A népművelők, könyvtárosok a fiatal pedagógusokkal karöltve segítenek a város szellemi erőinek ütőképes összekovácsolásában, a kulturális hagyományok és értékek megőrzésében, gyarapításában.

Valamennyiben vegyenek részt a gyermek- és ifjúságvédelem hatásfokozásában, a fiatalokat fenyegető új veszélyek elhárításában, az egészséges életmódot, az egészségmegőrzést szolgáló nemzeti program városi, városkörnyéki megvalósításában.

Tisztelt Ifjúsági Parlament !

Kérem, hogy a művelődési osztály előterjesztését, illetve az 1988-tól - 1990-ig terjedő ifjúságpolitikai program-javaslatot vitassák meg, s kiegészítésükkel együtt fogadják el.

V á r p a l o t a, 1988. február 05.

Madaras Annamária
/ Madaras Annamária /
osztályvezető

1.sz. Melléklet

INTEZMÉNY	Létszám pedagógus, népm. könyv.	egyéb	Szakképzetlen pedagógus népművelő könyvtáros	32 év alatti pedag. népműv. könyvt.	egyéb	KISZ- tag	Párttag	Tartósan távol 32 év alatt
Mártírok úti Össze- vont Óvoda	11+3	3+8	3 h 1 h	8+1	1	8	1	1+3
3.sz. Óvoda	6	5	1 h	3	1	1	-	2
4.sz. Óvoda	4	4	1	2	-	1	-	-
5.sz. Óvoda	3	2	1 h		1			
Térsídombi Összevont Napk. otthonos Óv.	3+14	8+4	1+2 h	14	1	12	-	3
8.sz. Óvoda	18	12	1+3 h	9	1	9	2	4
9.sz. Óvoda	8	6	1+2 h	6	1	5	1	2
1.sz. Ált. Iskola	51	14	13	28	-	19	1	1
2.sz. Ált. Iskola	37	11	7+3 h	23	1	14	1	5
3.sz. Ált. Iskola	48	17	6+3 h	24	2	7	-	5
5.sz. Ált. Iskola	14	7	2 h	8	-	7	1	4
6.sz. Ált. Iskola	13	5	1+1 h	4	-	-	-	1
7.sz. Ált. Iskola	39	14	2 + 3 h	17	3	12	1	5
8.sz. Ált. Iskola	37	8	7 + 7 h	14	4	12	1	5
9.sz. Ált. Iskola	41	17	2 + 4 h					8
Zeneiskola	16	2	-	8	1	-	-	-
Gimnázium	29	28	1	7	1	4	2	1
Szakközép.és Szakm.	76	41	-	6	10	-	3	1(egyéb)
Könyvtár	12	25	4 + 1 h	9	1	2	-	2
Irjúsági és Útt.Ház	2	4	-	-	1	-	-	-
Nagy Gy. Galéria	2	2	1	1	-	1	1	-
Sportcsarnok	1	0,5	-	1	-	-	-	-
Közművelődési Gond.	-	8	-	-	3	-	-	-
VÁROS ÖSSZESEN:	483	233	85	193	33	114	15	54